Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILTEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering over het voorontwerp van wet en bijhorend uitvoeringsbesluit betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten met als doel de omzetting van de richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad

Samenvatting
Er wordt een standpunt van de Vlaamse regering gevraagd over het voorontwerp van federale wet en bijhorend uitvoeringsbesluit betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten met als doel de omzetting van de richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad.

Hoewel diverse beleidsdomeinen gevat zijn voor dit voorontwerp ontving enkel de Vlaamse Minister van Mobiliteit en Openbare Werken de betreffende adviesvraag van de federale Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing. Het beleidsdomein MOW heeft via het Strategisch Overlegorgaan voor Internationale Aangelegenheden (SOIA) aanvullende bemerkingen van andere beleidsdomeinen ontvangen.

De Vlaamse Regering verleent een negatief advies over het voorontwerp van federale wet en bijhorend uitvoeringsbesluit wegens bevoegdheidsoverschrijding.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier heeft betrekking op de beleidsvelden ‘Waterinfrastructuur en -beleid’, ‘Weginfrastructuur en -beleid’, ‘gemeenschappelijk vervoer’.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën dd. 13 juli 2024 werd bijgevoegd.
Het advies van de juridische dienst van het departement Mobiliteit en Openbare Werken werd ingewonnen.
Het advies van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, het Departement Cultuur, Jeugd en Media en het Departement Zorg werd ingewonnen.

2. INHOUD

Inleiding

Overeenkomstig artikel 6, § 4, 3° van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, worden de Gewestregeringen betrokken bij "het ontwerpen van de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen". Deze betrokkenheid wordt geregeld door het Protocol van de Interministeriële Conferentie voor Mobiliteit, Infrastructuur en Communicatie van 24 april 2001.

Bij brief van 25 mei 2024 vraagt de federale Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing nu het standpunt van de Vlaamse Regering, binnen een termijn van 60 kalenderdagen krachtens artikel 6, §4, 3°, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, over het voorontwerp van wet en het bijhorend uitvoeringsbesluit met als doel de omzetting van de richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad.

Finaliteit van het voorontwerp van wet en Koninklijk Besluit en algemene bedenkingen wat betreft de bevoegdheid van de federale wetgever

Het betrokken voorontwerp beoogt in hoofdzaak de omzetting van Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (hierna: "CER-richtlijn"). De CER-richtlijn richt zich op de bescherming van organisaties tegen fysieke dreigingen, zoals de gevolgen van (terroristische) misdrijven, sabotage en natuurrampen. De richtlijn verplicht daarom de lidstaten om een aantal maatregelen te nemen om te waarborgen dat diensten die essentieel zijn voor het behoud van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten, op de interne dienstenmarkt zonder belemmeringen worden verleend. De CER-richtlijn zal de huidige ECI-richtlijn intrekken, welke de rechtsbasis vormde voor de Belgische wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en bescherming van kritieke infrastructuur (hierna: KI-wet). De richtlijn moet ten laatste tegen 17 oktober 2024 door de Lidstaten zijn omgezet.

De omzetting van de CER-richtlijn houdt in de eerste plaats een verderzetting in van het kader dat werd gecreëerd door de KI-wet. De belangrijkste wijzigingen van de CER-richtlijn ten opzichte van de ECI-richtlijn, die weerspiegeld worden in het huidige voorontwerp van wet, zijn de uitbreiding van het toepassingsgebied en de inclusieve visie van de kritieke entiteiten die essentiële diensten verlenen, d.w.z. dat waar voorheen enkel naar de infrastructuur gekeken werd, nu de focus ligt op de hele entiteit. Een kritieke entiteit wordt gedefinieerd als "een publieke of particuliere entiteit die overeenkomstig de CER-wet is geïdentificeerd als behorende tot één van de categorieën die zijn vermeld in de tabel in bijlage". De sector vervoer wordt door de CER-richtlijn nog onderverdeeld in de volgende deelsectoren: luchtvervoer, spoorvervoer, vervoer over water, wegvervoer en openbaar vervoer. Naast de sector vervoer heeft het voorontwerp ook betrekking op de sectoren energie, bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt, digitale infrastructuur, drinkwater, afvalwater, gezondheidszorg, centrale overheden, ruimtevaart en de productie, verwerking en distributie van levensmiddelen.

In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp wordt ervan uitgegaan dat de bescherming van kritieke infrastructuren ressorteert onder de (residuaire) federale bevoegdheid voor de preventieve bescherming op het gebied van openbare veiligheid, en dat omzetting van de CER-richtlijn dus een exclusieve bevoegdheid is van de federale wetgever.

Men baseert zich daarbij op het advies van de Raad van State[1] bij het voorontwerp van wet dat later de wet van 1 juli 2011 betreffende de bescherming en beveiliging van kritieke infrastructuren (hierna "KI-wet" te noemen) werd, wet die voorzag in de omzetting van richtlijn 2008/114/EG van de Raad van 8 december 2008 inzake de identificatie van Europese kritieke infrastructuren, de aanmerking van infrastructuren als Europese kritieke infrastructuren en de beoordeling van de noodzaak de bescherming van dergelijke infrastructuren te verbeteren (hierna "ECI-richtlijn" te noemen).

Daarbij passen volgende bedenkingen:

- De doelstelling van ECI-richtlijn was "bijdrage aan de bescherming van de mensen" terwijl de CER-richtlijn tot doel heeft de goede werking van de interne markt te waarborgen. Het is expliciet niet de bedoeling van de CER-richtlijn om de nationale veiligheid te regelen (zie art. 1, lid 5 en 6). Daarom is het een betwistbaar uitgangspunt dat deze richtlijn zich uitsluitend in de materie "openbare veiligheid" situeert en dat daaruit afgeleid wordt dat de federale wetgever exclusief bevoegd is.
- De Raad van State erkende in voormeld advies expliciet dat de uitvoering en toepassing van de wet interfereert met sommige materiële bevoegdheden van de deelstaten (randnr. 2).
- Het vaststellen van veiligheidsmaatregelen voor een bepaalde sector en de handhaving daarvan behoort tot de bevoegdheid van de overheid die bevoegd is om de sector te reglementeren. Daarom is het belangrijk dat het vaststellen van maatregelen die de weerbaarheid van die sectoren moet verhogen door alle bevoegde wetgevers samen gebeurt.
- Het autonomiebeginsel verhindert dat de federale wetgever eenzijdig - bij gewone wet - een verplichte betrokkenheid van de deelstaten vastlegt (randnr. 3). De Vlaamse Regering herhaalt daarom, ten overvloede, het standpunt dat in de voorbereidingsfase van de omzetting tevergeefs werd verdedigd, namelijk dat het juridisch correcter was geweest om de richtlijn om te zetten bij samenwerkingsakkoord. De wijze waarop de betrokkenheid met de deelstaten in het voorliggend voorontwerp wordt geregeld, biedt de deelstaten geen duidelijkheid over de vorm en de modaliteiten van de samenwerking en geen enkele garantie wat het resultaat van de raadplegingsprocedure betreft.

Belangrijkste bepalingen van het voorontwerp van wet en bijhorende opmerkingen

<u>Hoofdstukken 1 tot 3 en Hoofdstuk 8 - Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied en sector overheid</u>

Artikel 3 van het voorontwerp van wet definieert een reeks begrippen, terwijl artikels 4-6 j° de bijlage het toepassingsgebied bepaalt.

De "overheid" is één van de sectoren waarop het voorontwerp van toepassing is. In artikel 3, 11° is een definitie van het begrip "overheidsinstantie" opgenomen die instanties van de deelstaten uitsluit. In punt 9 van de bijlage wordt de overheidssector eveneens gedefinieerd op een manier die instanties van de deelstaten uitsluit, nl. als "overheidsinstanties van federale regeringen, met uitzondering van de rechterlijke macht, parlementen en centrale banken".

Dat heeft tot gevolg dat instanties van de deelstaatoverheden alleen onder het toepassingsgebied van de wet vallen als ze zelf als "kritieke entiteit" in een (andere dan de overheids-)sector geïdentificeerd worden. Gezien de definitie in artikel 3, 11° j° punt 9 uit de bijlage, worden

[1] Advies RvSt nr. 48.989/VR van 9 december 2010

overheidsinstanties van de deelstaten ook uitgesloten van de toepassing van artikel 44. Vanuit de vaststelling dat het wetgevend kader voor kritieke entiteiten opgesteld werd met entiteiten van de privésector voor ogen, en dat het daarom niet zonder meer toepasbaar is op overheidsinstanties, bepaalt artikel 44 van het voorontwerp dat de Koning de wijze van uitvoering van een aantal verplichtingen kan aanpassen aan de specificiteit van overheidsinstanties. Gezien de overheidsinstanties van de deelstaten uitgesloten zijn uit de sector "overheid" is dat specifieke kader echter niet op hen van toepassing. De instanties van de deelstaatoverheden worden met andere woorden in het voorontwerp, in tegenstelling met de federale overheidsinstanties, dus gelijkgesteld met entiteiten uit de privésector die essentiële diensten leveren.

Dat is bevoegdheidsrechtelijk niet correct: aangezien er in België geen hiërarchie is tussen de federale overheid en de deelstaten, is het niet correct dat een federale overheidsinstantie, zonder inspraak van de Vlaamse Regering

- beslist of een Vlaamse overheidsinstantie al dan niet "essentiële diensten" verleent, en de risico's waaraan die dienstverlening onderhevig is, beoordeelt;
- maatregelen kan opleggen aan een Vlaamse overheidsinstantie die betrekking hebben op de organisatie en werking van die instantie;
- controle en toezicht uitoefent op de organisatie en werking van die Vlaamse overheidsinstantie en
- administratieve geldboeten kan opleggen aan een Vlaamse overheidsinstantie

Zoals in de memorie van toelichting terecht wordt gesteld is het niet werkbaar dat de ene overheidsdienst (die aangewezen werd als sectorale overheid) aan de andere normen en verplichtingen kan opleggen en doen afdwingen, door onder meer administratieve geldboeten op te leggen.

De Vlaamse Regering dringt er dan ook op aan dat de overheidsinstanties van de deelstaten die onder het toepassingsgebied van het voorontwerp vallen, **hetzelfde regime volgen als de federale overheidsinstanties**. Dat kan bijvoorbeeld door in artikel 44 de term "sector overheid" te vervangen door het begrip "overheidsinstanties" dat gedefinieerd wordt in de zin van artikel 3, 11°, maar zonder de vereiste dat de instanties afhangen van de Federale Staat. Voor de overheidsinstanties van de deelstaten kan de wijze van uitvoering van de wettelijke verplichtingen daarenboven niet eenzijdig door de Koning worden opgelegd (cf. het hierboven besproken autonomiebeginsel). Daartoe zal **een samenwerkingsakkoord** moeten afgesloten worden.

Hoofdstuk 4 - De identificatieprocedure

In de artikels 7 tot 15 van het voorontwerp van wet wordt de identificatieprocedure uitgewerkt. De identificatie en de aanduiding wordt door het voorontwerp toevertrouwd aan zogenaamde "sectorale overheden", te weten de autoriteiten die bevoegd zijn voor een bepaalde sector of deelsector. Alvorens de sectorale overheden van start kunnen gaan met de identificatieprocedure, dienen ze eerst een risicobeoordeling uit te voeren voor de sectoren of deelsectoren waarvoor zij bevoegd zijn. In deze risicobeoordeling zal rekening gehouden moeten worden met alle relevante natuurlijke en door de mens veroorzaakte risico's, met inbegrip van intersectorale of grensoverschrijdende risico's, ongevallen, natuurrampen, noodsituaties op het gebied van volksgezondheid en hybride dreigingen of andere antagonistische dreigingen, waaronder terroristische misdrijven. In a

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat de keuze om de CER-richtlijn om te zetten bij federale wet in plaats van bij samenwerkingsakkoord impliceert dat, zoals eerder gezegd, de mogelijkheden om

een reële samenwerking en betrokkenheid te organiseren tussen de federale overheid en de deelstaten heel beperkt zijn.

Het voorontwerp voorziet dan ook alleen in de <u>mogelijkheid</u> voor de federale overheid ('kan' en 'in voorkomend geval') om de deelstaten te raadplegen in materies die nochtans de essentiële dienstverlening door de deelstaten betreffen en die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het beleid in de betrokken sectoren.

- In artikel 7, §2, tweede lid, wat betreft de risicobeoordeling
- In artikel 9, §1, 1°, derde lid
- In artikel 10, §2, voor het bepalen of een incident een aanzienlijk verstorend effect kan hebben op de verlening van essentiële diensten, rekening houdend met de in het artikel opgesomde criteria.
- In artikel 11, voor de bepaling van sectorale criteria. Deze sectorale criteria kunnen bijkomend aan de criteria uit artikel 10 van dit ontwerp gebruikt worden, indien nodig.
- In artikel 12, §1, derde lid wat betreft de aanduiding van de kritieke entiteiten en de respectievelijke kritieke infrastructuren.
- (in artikel 24, §2, een facultatieve informatie-uitwisseling met de gefedereerde entiteiten)

Volgens de federale overheid wordt op deze manier de autonomie van de verschillende beleidsniveaus in acht genomen.

De Vlaamse Regering stelt echter vast dat

- de betrokkenheid van de deelstaten dus afhankelijk is van de goodwill van de sectorale overheid in kwestie (in quasi alle gevallen een federale overheidsinstantie). Er is geen enkele garantie dat de federale overheid ook de deelstaten ook effectief zal raadplegen.
- de term "raadpleging" geen enkele garantie inhoudt dat rekening gehouden wordt met het standpunt van de deelstaten.

<u>**De Vlaamse Regering zal er in de toekomst over waken dat, telkens als er maatregelen worden genomen ter uitvoering van de wet die een gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening vereisen, een samenwerkingsakkoord zal worden gesloten.**</u>

<u>**De Vlaamse Regering dringt aan dat er in de wet minstens verduidelijkt wordt dat de federale overheid de deelstaten *zal* raadplegen telkens wanneer er kritieke entiteiten vallend onder de bevoegdheden van de deelstaten betrokken zijn.**</u>

<u>Hoofdstuk 5 – Interne weerbaarheidsmaatregelen van de kritieke entiteit</u>

In de artikels 16 tot 20 worden een aantal maatregelen aan kritieke entiteiten opgelegd die de weerbaarheid van deze entiteiten moet versterken. Dit omvat o.a. een 'contactpunt kritieke entiteit', een risicobeoordeling, een 'weerbaarheidsplan van de entiteit (W.P.E.)' en de verplichting om gebeurtenissen van een aard die de verlening van essentiële diensten aanzienlijk verstoren of kunnen verstoren te melden.

De Vlaamse Regering heeft geen opmerkingen wat betreft dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 6 – Rapportage en informatie-uitwisseling (de aanwijzing van sectorale overheden en het opstellen van de Nationale Strategie)

In de artikels 21 tot 30 worden de beoogde intra-Belgische structuren ter opvolging en coördinatie van de uitvoering van de wet beschreven.

Artikel 21: aanwijzen van sectorale overheden

De sectorale overheden, zoals gedefinieerd in artikel 3, 2°, van het voorontwerp, krijgen een centrale rol en ruime bevoegdheden bij het implementeren van de weerbaarheidsmaatregelen. Die sectorale overheden worden aangewezen hetzij door de federale wetgever hetzij door de Koning bij in ministerraad overlegd besluit (art. 21, §4). Deze aanpak werd ook al in de KI-wet gevolgd. Toen is gebleken dat, hoewel een aantal van de opgesomde sectoren (energiesector, vervoerssector, productie, verwerking en distributie van levensmiddelen, drinkbaar water, elektronische communicatiesector, digitale infrastructurensector; volksgezondheidssector, en financiële sector) minstens gedeeltelijk aangelegenheden betreffen die tot de materiële bevoegdheid van de deelstaten behoren, er tot nu toe slechts 1 "interfederaal" orgaan aangewezen als sectorale overheid, namelijk voor de drinkwatersector[2].

Alle andere sectorale overheden zijn federale instanties, eenzijdig aangewezen bij het voorontwerp van wet of bij Koninklijk Besluit, ook al zijn ook de deelstaten materieel bevoegd voor de betrokken sector. De Vlaamse Regering heeft overigens om die reden negatief advies gegeven over het voorontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de artikelen 13, 24 en 25 van de wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en bescherming van de nationale en Europese kritieke infrastructuren voor de sector Vervoer, deelsector spoorvervoer[3] (VR 2015 1610 DOC.1051/1).

Ten eerste merkt de Vlaamse Regering in het bijzonder op dat in punt 5 van de bijlage (digitale infrastructuur) "aanbieders van elektronische communicatiediensten" zoals gedefinieerd in artikel 2 van de EECC-richtlijn (2018/1972) worden vernoemd. Deze definitie omvat ook transmissiediensten voor omroep (zoals kabel en ether), wat een verschil is met de KI-wet van 1 juli 2011, die verwijst naar de wet van 13 juni 2005 waarin omroepsignalen expliciet zijn uitgesloten. Omroepnetwerken en -diensten worden aldus als kritieke entiteiten aangeduid.

Ten tweede merkt de Vlaamse Regering in het bijzonder op dat in punt 8 van de bijlage (gezondheidszorg) zorgaanbieders worden geïdentificeerd als categorie van kritieke entiteiten. De "sectorale overheid" verantwoordelijk voor de identificatie van de kritieke entiteiten en infrastructuren volgens het voorontwerp is de Federale minister bevoegd voor volksgezondheid. De bevoegdheid voor de reglementering en erkenning van zorgaanbieders is echter een bevoegdheid die gedeeld wordt met de Gemeenschappen. Als de federale overheid verantwoordelijk is voor deze identificatie en er bepaalde rapporteringsvereisten worden opgelegd aan zorgaanbieders (zoals het weerbaarheidsplan), rijzen er enkele vragen die niet (kunnen) worden beantwoord door het huidige voorontwerp van wet.

De Vlaamse Regering dringt erop aan dat in artikel 21, §4, van het voorontwerp minstens voorzien wordt in de raadpleging van de deelstaten bij het aanwijzen van sectorale overheden, in het bijzonder wat betreft aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en aanbieders van elektronische communicatiediensten
Tenzij alle bevoegde overheden akkoord zijn met de aanwijzing van een bestaande (federale) instantie als sectorale overheid, zou toepassing moeten gemaakt worden van artikel 92ter BWHI, dat toelaat

[2] Koninklijk besluit 1 juli 2020 houdende oprichting en organisatie van het Nationaal Comité voor de beveiliging van de levering en distributie van drinkwater: http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/besluit/2020/07/31/2020203270/justel

[3] Advies dat gevraagd werd conform artikel 6, §4, 3° van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, niet op grond van de KI-wet

om nieuwe sectorale overheden op te richten, samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale overheid en de bevoegde deelstaten.

Artikel 22: Opstellen van de Nationale strategie

Artikel 22 van het voorontwerp gelast het opstellen van een 'nationale strategie om de weerbaarheid van kritieke entiteiten te verbeteren'. Die strategie zal worden opgesteld door het Nationaal Crisiscentrum (NCNN), op basis van de input van de sectorale overheden, waarbij het NCCN, *in voorkomend geval,* de deelstaten zal raadplegen. De vrijblijvende betrokkenheid van de deelstaten is hier bijzonder problematisch. Aangezien die strategie de uit te voeren strategische doelstellingen en beleidsmaatregelen moet bevatten, en dus ook rechtstreeks de continuïteit van vitale processen van de deelstaten moet garanderen, is de betrokkenheid van de deelstaten bij die strategie essentieel.

In de wet kan worden opgenomen, cfr. als toevoeging aan artikel 10 van de wet van 2011, waarbij een uitzondering wordt gemaakt op de scope van de dreigingsanalyses vanwege OCAD:

> *"De dreigingsanalyse van situaties waarbij buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen zeggenschap of beslissingsmacht krijgen of wensen te krijgen in deze kritieke entiteiten, en als daardoor de uitoefening van de bevoegdheden van de Gemeenschappen of Gewesten bedreigd wordt, met name als de continuïteit van vitale processen in het gedrang komt, als bepaalde strategische of gevoelige kennis in buitenlandse handen dreigt te vallen of als de onafhankelijkheid van de besluitvorming van de Gemeenschappen of Gewesten in het gedrang komt, gebeurt door de overheid aangewezen door de Koning bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad."*

De laatste zinsnede 'overheid aangewezen door de Koning bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad' is de gebruikelijke formulering wanneer art. 92ter van de BWHI wordt toegepast.
OCAD kan uiteraard blijven zetelen in deze (interfederale) "overheid", maar dan namens de federale regering. Art. 92ter BWHI bepaalt dat er voorafgaand een akkoord van de deelstaatregeringen moet zijn voor hun deelname aan dit interfederale orgaan. In casu kunnen de Vlaamse deelnemers door de Minister-President en de Vlaamse minister van Economie aangesteld worden (cfr. screeningsmechanisme van BDI).

De Vlaamse Regering dringt er daarom op aan dat artikel 22, tweede lid, minstens zo wordt geformuleerd dat deelstaten in ieder geval zullen betrokken worden bij het opstellen van de nationale strategie, en dat die betrokkenheid verder gaat dan een vrijblijvende raadpleging. Bij voorkeur wordt de door de Koning aan te wijzen "autoriteit", vermeld in artikel 22, eerste lid, aangewezen met toepassing van artikel 92ter BWHI.

Hoofdstuk 7 – Controles en sancties

In de artikels 31 tot 43 worden de inspecties en audits van kritieke entiteiten, de mogelijke strafrechtelijke en administratieve sancties en de te volgen procedures voor het opleggen van deze sancties geregeld.

Artikel 31: aanwijzing inspectiediensten

In artikel 31 worden de inspectiediensten geregeld. De Koning wordt belast met het aanwijzen van een inspectiedienst per sector die belast wordt met de controle op de naleving van de wet door de kritieke entiteiten. Voor de aangelegenheden die tot de materiële bevoegdheden van de Vlaamse overheid behoren, interfereert deze inspectie onvermijdelijk met het toezicht of de inspectie die door de Vlaamse inspectiediensten wordt uitgeoefend.

Het is bevoegdheidsrechtelijk niet correct dat de inspectiediensten eenzijdig door de Koning worden aangewezen, wat impliceert dat alle inspectiediensten federale instanties zullen zijn.

De Vlaamse Regering dringt er daarom ook hier op aan dat in artikel 31, §1, uitdrukkelijk wordt ingeschreven dat de deelstaten zullen betrokken worden bij de aanwijzing van inspectiediensten en dat, "interfederale" inspectiediensten kunnen opgericht worden, met toepassing van artikel 92ter BWHI.

Afdeling 4: administratieve sancties

De Vlaamse Regering is van oordeel dat de mogelijkheid dat de ene overheidsinstantie administratieve geldboeten oplegt aan een andere overheidsinstantie moet worden uitgesloten. Dat gebeurde overigens ook reeds bij de omzetting van de NIS2-richtlijn: artikel 62 van de wet van 26 april 2024 tot vaststelling van een kader voor de cyberbeveiliging van netwerk- en informatiesystemen van algemeen belang voor de openbare veiligheid luidt: "*De administratieve maatregelen en geldboetes bedoeld in de artikelen 59 en 60 zijn niet van toepassing op entiteiten die deel uitmaken van de overheidssector*."

De Vlaamse Regering dringt erop aan dat een identieke bepaling *mutatis mutandis* wordt toegevoegd aan het huidige voorontwerp.

Opmerkingen betreffende zorgaanbieders

Specifiek wat betreft de zorgaanbieders betreft geeft het voorontwerp geen duidelijkheid rond specifieke rapporteringsvereisten verbonden aan de opname van bepaalde zorgaanbieders als "kritieke infrastructuur of kritieke entiteiten". Hierbij wordt er gedacht aan voorbeelden zoals het ziekenhuisnoodplan dat voortvloeide uit de wet van 1 juli 2011 en het Koninklijk Besluit van 21 maart 2024 voor de gezondheidszorgsector. Indien dergelijke vereisten bestaan, zou moeten worden duidelijk gemaakt of deze op zichzelf staan of worden beschouwd als erkenningsnormen zoals het ziekenhuisnoodplan. De aanwezigheid van sancties in het voorontwerp lijkt op een erkenningsnorm te wijzen.

De Vlaamse Regering beschouwt enige toevoegingen van voorwaarden aan het ziekenhuisnoodplan als een bevoegdheidsoverschrijding door de federale overheid. Wanneer het voorontwerp van wet of Koninklijk Besluit nieuwe erkenningsnormen toevoegt aan domeinen die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen vallen, treedt de federale overheid immer in op de bevoegdheid van de gemeenschappen inzake erkenningsnormen.

Hoofdstuk 9 – Diverse bepalingen

Artikel 48 en 49 - Eenzijdige wijziging samenwerkingsakkoord

Deze artikelen beogen niet de instemmingswet van 14 februari 2023 te wijzigen, maar wel het samenwerkingsakkoord van 30 november 2022 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot het invoeren van een mechanisme voor de screening van buitenlandse directe investeringen.

Een samenwerkingsakkoord kan niet eenzijdig door een van de partijen gewijzigd worden. Om het samenwerkingsakkoord aan te passen, is een nieuw samenwerkingsakkoord vereist.

//

De Vlaamse Regering vraagt de federale overheid deze artikelen te schrappen en eventueel de onderhandelingen over de wijziging van het samenwerkingsakkoord van 30 november 2022 op te starten.

Artikel 74 - Machtiging aan de Koning om de wet aan te passen

Artikel 74 van het voorontwerp machtigt de Koning om wetsbepalingen op te heffen of te wijzigen, om de omzetting van de Europese richtlijnen betreffende de kritieke entiteiten te verzekeren.

Deze machtiging impliceert volgens de memorie van toelichting ook het aanwijzen van nieuwe sectoren en het uitbreiden van de draagwijdte van bepaalde sectoren.

Niet alleen is deze machtiging zo ruim geformuleerd dat ze op gespannen voet staat met het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten, ze negeert ook totaal de bevoegdheden van de deelstaten in de mate dat het gaat om sectoren die tot hun materiële bevoegdheid behoren. De betrokkenheid van de deelstaten bij het uitbreiden van het toepassingsgebied van de wet, is volgens de Vlaamse Regering essentieel.

De Vlaamse Regering dringt erop aan dat deze bepaling geschrapt wordt, en in ondergeschikte orde dat in ieder geval het toevoegen van nieuwe sectoren aan het toepassingsgebied van de wet uitgesloten wordt van deze machtiging.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft (geen) weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën van 13 juli 2024 (dat als bijlage bij deze nota is gevoegd). Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Geen

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Geen

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Geen

4. VERDER TRAJECT

De minister-president van de Vlaamse Regering brengt, in naam van de Vlaamse Regering, deze beslissing ter kennis van de federale overheid.

//

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° negatief advies te verlenen over het voorontwerp van wet en bijhorend uitvoeringsbesluit wegens bevoegdheidsoverschrijding;

2° de federale regering te vragen om het voorontwerp van wet en bijhorend uitvoeringsbesluit en deze Vlaamse standpuntbepaling te bezorgen aan de Raad van State voor advies inzake de bevoegdheidsverdeling van de omzetting van de CER-richtlijn in België;

3° de federale regering te vragen besprekingen op te starten indien zij het samenwerkingsakkoord van 30 november 2022 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot het invoeren van een mechanisme voor de screening van buitenlandse directe investeringen wenst te wijzigen;

4° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- Brief van minister Verlinden dd. 25 mei 2024
- Ontwerp van wet betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten
- Advies van de Inspectie van Financiën dd. 13 juli 2024